

Vastgesteld Verslag

Betreft

Nationaal Beraad Digitale Overheid

Vergaderdatum en -tijd

14 juni 2016, 15.00-17.00

Deelnemers

Bas Eenhoorn (Digicommissaris, voorzitter), Hans van der Stelt (Bureau Digicommissaris), Bernard ter Haar (SZW), Peter Stein (Fin), Bertholt Leeftink (EZ), Peter Heij (I&M), Simone Roos (BZK), Marjan Hammersma (OCW), John Lievestro (Def), Marjolein van Zuilekom (AZ), Claudia Zuiderwijk (Manifestgroep), Jantine Kriens (VNG), Albert Vermuë (UvW) en Dorien van den Berg (Bureau Digicommissaris/verslag)

Afwezige deelnemers

André van der Zande (VWS), Ronald Barendse (V&J), Gerdine Keijzer (Klein Lef), Henry Meijdam (IPO), Hans Blokpoel (Manifestgroep), Ronald van Roeden (BZ), Cees Oudshoorn (VNO/NCW)

Contactpersoon

Dorien van den Berg
dorien.berg@digicommissaris.nl

Datum

14-06-2016

Kenmerk

Bijlagen

-

1) Opening en mededelingen

De Digicommissaris opent de vergadering en heet iedereen welkom. Vandaag is een aantal vervangers aanwezig. Jantine Kriens geeft aan dat Bart Drewes weg gaat bij de VNG en zijn taken voorlopig intern zullen worden waargenomen en dat zij voorlopig weer deel zal nemen aan aantal gremia, waaronder het Nationaal Beraad.

Met het vertrek van Ronald Barendse naar V&J is er in het Nationaal Beraad een plek vrijgekomen voor de Manifestgroep. Claudia Zuiderwijk (KvK) zal deze plek vervullen. Bernard ter Haar zal naast de inbreng van SZW, ook die van V&J en VWS voor zijn rekening nemen. Jantine Kriens brengt vandaag ook de punten in van het IPO.

De Digicommissaris licht toe waarom de datum van deze vergadering is vervroegd. In de vorige vergadering is gemeld dat de onderwerpen structureel financieel arrangement en eID nog vóór het zomerreces aan de Ministerraad worden voorgelegd. Echter, het bleek niet haalbaar om de stukken voor de vandaag geplande vergadering van de Ministeriële Commissie Digitale Overheid (MCDO) gereed te maken. Om die reden is besloten om deze MCDO te verschuiven naar 5 juli, de laatste mogelijke optie voor het reces en is het Nationaal Beraad verschoven naar vandaag. Het is begrijpelijk dat dit op deze korte termijn voor sommige leden tot agendaproblemen heeft geleid. Helaas was er geen andere mogelijkheid. De ACDO zal op 24 juni plaatsvinden.

2) Conceptverslag 17 mei 2016

Bij agendapunt 4 wordt "paspoort" vervangen door: "identiteitskaart". Het verslag wordt met deze wijziging vastgesteld.

3) Vernieuwing berichtenvoorziening

De huidige berichtenvoorziening moet vernieuwd worden, om de continuïteit van de dienstverlening aan burgers voor de komende jaren te kunnen borgen. Er ligt een voorstel om de technische infrastructuur, die nu en tot uiterlijk 1 juli 2017 door de RDW wordt verzorgd, te vernieuwen. Daarmee wordt de berichtenvoorziening weer robuust en toekomstvast.

Voorgesteld wordt om deze vernieuwing in 2016 uit de onderuitputting van de Aanvullende Post te financieren. Voor 2017 en verder moet het structureel financieel arrangement dekking opleveren. Om een sluitend financieel voorstel aan te leveren, is onder besluit 4 aangegeven hoe de kosten worden doorbelast in geval het structureel financieel arrangement niet (tijdig) rond komt.

Uit de discussie blijkt aan de ene kant, dat er nog vragen zijn die partijen beantwoord willen zien. Deze hebben enerzijds betrekking op de inhoud (wie gebruikt de berichtenbox, hoe generiek is deze, wat hebben we precies voor voorziening als we dit doen, hoe verhoudt de berichtenvoorziening zich tot de eigen communicatiekanalen en wat willen we ermee naar de toekomst toe) en anderzijds op de nadere invulling van het profijtbeginsel (wie betaalt welk deel in 2017 en 2018, zijn de genoemde bedragen ook echt hard qua hoogte en welke prikkels zitten er in de sturing voor partijen om ook aan te sluiten of gebruik te verhogen). Aan de andere kant komt uit de discussie naar voren dat er eigenlijk geen tijd meer is om zaken opnieuw te onderzoeken en uit te werken. Vanwege de verwachte doorlooptijd moet er nu begonnen worden met het aanschaffen en inregelen van die nieuwe infrastructuur, om deze 1 juli 2017 (deadline RDW) operationeel te hebben. Het belang van de berichtenvoorziening richting de samenleving is heel groot, de bedrijfseconomische baten voor partijen met grote volumes zijn aanzienlijk en politiek is stoppen met de berichtenvoorziening ondenkbaar.

Bernard ter Haar geeft aan, namens SZW, VWS en V&J, dat toch eerst de vragen nader moeten worden onderzocht en hij nog niet kan instemmen met voorliggend voorstel. Claudia Zuiderwijk geeft namens de Manifestgroep aan wel akkoord te kunnen gaan, mits het profijtbeginsel en de concrete financiële consequenties nader worden uitgewerkt.

De medeoverheden geven aan principiële bezwaren te hebben tegen het profijtbeginsel. Het sturen van rekeningen tussen overheden onderling zou voorkomen moeten worden. Maar de medeoverheden zien wel dat er nu door moet worden gegaan en dus kunnen zij akkoord gaan. De overige leden gaan akkoord met voorliggend voorstel.

Voorgesteld wordt dat op zeer korte termijn voor betrokken deskundigen een bijeenkomst ('versnellingskamer') wordt georganiseerd, waarin nog resterende vragen (inhoudelijk en financieel) kunnen worden geadresseerd (aan BZK en EZ), bediscussieerd en/of beantwoord. Daarnaast komt in de discussie naar voren dat het erg lastig blijkt om in gezamenlijkheid te sturen. Stukken worden vooraf op allerlei manieren met vele partijen afgestemd, maar in het Nationaal Beraad komen dan toch weer tegengestelde standpunten op tafel en blijkt er ruis te zijn ontstaan op onderwerpen wat de discussie verder bemoeilijkt. De vraag is waar dat door komt. Ligt dit aan de voorbespreking van stukken, aan de wijze waarop de leden worden voorbereid voor dit overleg, onheldere stukkenstroom of iets anders? Gedeeld beeld is in elk geval dat het erg moeizaam en stroperig verloopt en discussies lang duren waardoor soms onvoldoende vaart kan worden gemaakt. Het zou goed zijn om hier nader naar te kijken en een aantal lessen uit te trekken.

Op basis van de gevoerde discussie concludeert de Digicommissaris dat:

- de leden van het Nationaal Beraad, met uitzondering van VWS, SZW en V&J, akkoord gaan met voorliggend voorstel mits het profijtbeginsel nader wordt uitgewerkt;
- er op zeer korte termijn een bijeenkomst ('versnellingskamer') wordt georganiseerd om nadere uitwerking van profijtbeginsel en de inhoudelijke vragen van VWS, SZW en V&J ter hand te nemen;
- indien deze bijeenkomst niet leidt tot een akkoord op voorliggend voorstel, het voorstel ter besluitvorming aan de MCDO van 5 juli zal worden doorgeleid, via de ACDO van 24 juni.

4) Vrijgave Aanvullende Post 2016

Simone Roos vraagt het Nationaal Beraad te overwegen terug te komen op het eerdere besluit (2 februari 2016) om de claim voor BV BSN niet toe te kennen. Aangezien het gaat om structurele tekorten waar incidenteel geld voor wordt gevraagd en dit niet in lijn is met de afgesproken spelregels, besluit het Nationaal Beraad hier niet op terug te komen.

Gevraagd wordt of het klopt dat toezicht in kader van eIDAS is opgenomen in de claims. Dit is inderdaad het geval. Opgemerkt wordt dat dit wel een ruime interpretatie is van de GDI, aangezien het hier om wetgeving gaat; hier moeten we in het vervolg preciezer in zijn.

Tot slot wordt gevraagd om het proces volgende keer transparanter te maken. Nu zijn alleen BZK en EZ gevraagd om claims in te dienen en niet bijvoorbeeld de VNG en zijn de regieraad-leden schriftelijk geïnformeerd.

Het Nationaal Beraad besluit in te stemmen met voorliggend advies van de Digicommissaris en dus de claims te honoreren, met uitzondering van BV BSN. Ten aanzien van de claim voor de berichtenvoorziening wordt een voorbehoud gemaakt door Bernard Ter Haar, zie agenda-punt 3.

5) Structureel financieel arrangement

Er liggen enkele uitgangspunten voor. Deze zijn tot stand gekomen na uitgebreid overleg met vele partijen. Er is gezocht naar een balans tussen aan de ene kant de generieke aard van de voorzieningen en de behoefte om dat in gezamenlijkheid te financieren en aan de andere kant de wens om het profijtbeginsel toe te passen.

Er worden complimenten gemaakt aan de kerngroep voor het voorliggend stuk. Er zijn duidelijk stappen gezet in de juiste richting.

Er is enige discussie over het profijtbeginsel, en over de betekenis of invulling daarvan. De medeoverheden geven aan liever geldstromen te bundelen. Het profijtbeginsel wordt door sommige leden gelezen als "betalen per tik", maar er zijn verschillende uitwerkingen mogelijk, zoals bijvoorbeeld een vast recht per 3 jaar.

Uit de discussie volgt een aantal punten die in de notitie kunnen worden verbeterd:

- Helder maken dat de kostentabel gaat om bestaand beleid en niet om innovatie en nieuw beleid. Daarvoor is nog meer geld nodig. Dit moet sterker terugkomen bijvoorbeeld door heel duidelijk de scope van de kostenramingen aan te geven.
- Meer helderheid over het begrip profijtbeginsel.
- Sterker kan worden neergezet dat het doel is komen tot één structurele begrotingspost bij kabinetsformatie en dat het nu gaat om een tussenperiode.
- Het uitgangspunt ten aanzien van de realisatiefase is zodanig sterk opgeschreven dat het lijkt alsof er een Chinese muur bestaat tussen die fase en de daarop volgende fa-

se. Benadrukken dat het gaat om inzicht in de integrale kosten of kostenramingen – en het daarover maken van afspraken- in plaats van eigen een bekostigingssystematiek per fase.

- Het arrangement moet mee-ademen met kosten in plaats met gebruik.
- De titel. Structureel financieel arrangement wekt mogelijk een te hoge verwachting, als zouden zich geen financiële knelpunten meer kunnen voordoen.

Ook is er een aantal punten die in nadere uitwerking aan de orde moet komen:

- De opdeling in fasen wordt breed onderschreven, maar de suggestie wordt gedaan om voor de bekostiging en governance het aantal fasen, waar mogelijk, te beperken. Immers: hoe meer fasen, hoe meer grensconflicten.
- Er moet tevens een helder overzicht worden opgesteld welke voorziening in welke fase zit.
- De gevolgen van het profijtbeginsel voor de grote gebruikers.
- Checks and balances op prikkels inbouwen.
- Aandacht voor de snelheid van adoptie van voorzieningen (prikkels inbouwen) en het innovatief vermogen. Dit laatste ligt nu erg bij de launching customer.

Geconcludeerd wordt door de Digicommissaris dat:

- de notitie zal worden aangepast in lijn met bovenstaande en dat deze dan als principebesluit aan de MCDO kan worden voorgelegd;
- na de zomer volgt een nadere uitwerking van het financieel arrangement.

6) eID

Simone Roos licht toe dat er hard wordt gewerkt aan een kabinetsbesluit, dat vóór het zomerreces in de Ministerraad wordt ingebracht. Er zijn veel partijen bij betrokken. 15 juni is er een directeurenwerkgroep eID en 20 juni komt de DG Stuurgroep, die het kabinetsbesluit voorbereidt bijeen. Daarna volgen 24 juni ACDO en 5 juli de MCDO. Om de leden van het Nationaal Beraad in de gelegenheid te stellen kennis te nemen van de kabinetsreactie, en indien gewenst opmerkingen mee te geven, zal tussen de stuurgroep van 20 juni en de ACDO van 24 juni de notitie schriftelijk worden verspreid naar de leden van het Nationaal Beraad.

De nieuwe naamgeving wordt Impuls Digitaal Inloggen (IDI). Het rapport van commissie Kuipers zal worden bijgevoegd als bijlage. Het BIT-rapport is vandaag behandeld in de RBJ en zonder wijzigingen doorgestuurd naar de Ministerraad van 17 juni. Er wordt aandacht gevraagd voor de afstemming met de RDW over het eRijbewijs.

Daarnaast wordt gesproken over de rol van de regieraad I&A die nu wat marginaal lijkt te zijn geworden. Simone Roos geeft aan dat het door tijdsdruk nu niet anders kan. De DG-stuurgroep is met politiek besluit ingesteld en er kan niet vanaf verschillende kanten worden gestuurd. Wel wordt gekeken of de medeoverheden in het vervolg ook betrokken kunnen worden. Er is duidelijk een spanning tussen het tempo dat gemaakt moet worden en de wens bij partijen die niet aan de DG-stuurgroep deelnemen om betrokken te worden. Dit is een aandachtspunt bij de inrichting van de governance na het kabinetsbesluit.

7) Rondvraag

Peter Heij geeft aan dat hij vandaag in principe voor het laatst deelneemt aan het Nationaal Beraad. De taken zijn binnen I&M herverdeeld en Jan van den Bos zal zijn plaats overnemen.

De voorzitter dankt Peter voor zijn inzet en constructieve bijdrage de afgelopen 2 jaar en sluit de vergadering.